

به نام خدا

فراموش شدن حدود ۳۰ درصد کلمات گیلیکی-لنگرودی بعد ۶۰ سال

محمد طه خیری دوست لنگرودی

دبیرستان استعداد های درخشان شهید بهشتی لنگرود (دوره اول متوسطه)

دی ۱۴۰۱

<https://github.com/tahakh19/langrudi>

مقدمه :

هدف این تحقیق به دست آوردن درصد کلماتی از گیلکی-لنگرودی است که در گذر ۶۰ سال اخیر به فراموشی سپرده شده است.

در این تحقیق مجموعه ای از کلمات گیلکی-لنگرودی فراهم آورده شده و بعد از حذف کلماتی که بیشتر گویش بودند به مجموعه ای زبان گونه دست پیدا کردیم و با کمک گرفتن از افرادی که از کلمات قدیم آگاه بودند سعی کردیم مشخص سازیم که کدام کلمات ۶۰ سال پیش استفاده می شد و هم اکنون استفاده نمی شود. در انتها با تقسیم تعداد کلمات بر کل کلمات مشخص شده به درصد ۲۹.۱ رسیدیم که یعنی این کلمات به فراموشی سپرده شده اند.

۱. منبع کلمات

بعد از گشتن به دنبال منابع در اینترنت، منابع بسیاری از کلمات گیلکی یافت شد، ولی برای گویش لنگرودی مناسب ترین، تحقیقی بود که مدرسه سما لنگرود تحت عنوان «کتابچه گویش لنگرودی» در سال ۹۸-۹۹ تهیه کرده بود^۱. این کتابچه به صورت PDF بود و در آن ۶۰۴ کلمه بدون داشتن تلفظ قرار داشت. به خاطر نداشتن Text اولیه این کتابچه ناگزیر شدیم که توسط یک برنامه ساده پایتون این PDF را به فایل CSV و سپس با import کردن در Libreoffice calc(Excel) ان را به XLS تبدیل نماییم.

---

1 <http://langroud.samaschools.ir/files/748/Stu-1-74834121628.pdf>

```

import pdftotext
f=open("Stu-1-74834121628.pdf", "rb")
pdf = pdftotext.PDF(f)
a=list(pdf)
o=open('langarudi_to_farsi.txt','w+')
for page in a:
    page = page.replace('\u202b','').replace('\u202a','').strip()
    #print(page)
    lines=page.split('\n')
    for line in lines:
        w=line.split(':')
        if len(w) >= 2:
            langarudi = w[0].strip()
            farsi = w[1].strip()
            #print(langarudi, ":",farsi)
            o.write(langarudi+':'+farsi+'\n')
o.close()
f.close()

```

۲. اضافه کردن تلفظ و گویش های دیگر

در این مرحله به کمک افراد آگاه توانستیم کاربرد کلمات را تا ۸۰ سال اخیر پیدا کنیم. کلمات گویش های دیگر مثل لاهیجانی، رشتی و ... حذف گردید. برای کلمات باقیمانده تلفظ آنها را به شکل Finglish در فایل خروجی قرار دادیم، در این مرحله ۴۸۵ کلمه باقیماند.

۳. حذف کلمات گویش گونه لنگرودی

در این مرحله برای به دست آوردن کلماتی که بیشتر حالت گویش داشتند بررسی مجدد انجام گردید برای مثال کلمه (بشو) تغییر یافته (برو) است، یا (پر) که تغییر یافته (پدر) است و بسیاری از کلمات دیگر حذف گردید. در این مرحله به ۳۳۳ کلمه رسیدیم که مبنای آمار نهایی را تشکیل می داد.

۴. جدا سازی کلمات فراموشی شده

از ۳۳۳ کلمه مرحله قبل با همکاری اشخاص مطلع و با تجربه جداسازی انجام گرفت و مشخص شد که ۹۷ کلمه از بین ۳۳۳ کلمه دیگر در زمان حال استفاده نمی شوند یا به ندرت در بعضی از مناطق لنگرود استفاده میشوند که نشان دهنده این بود که ۲۹ درصد کلمات که در ۶۰ سال پیش به صورت عادی استفاده میشدند، حال دیگر کاربرد ندارند و جایگزین فارسی پیدا کرده اند.

نتیجه گیری

در این تحقیق مشخص شد که ۲۹ درصد کلمات گیلگی-لنگرودی بعد از ۶۰ سال با کلمات فارسی جایگزین شده است. این نشان دهنده خطر از بین رفتن این زبان/گویش با ارزش کشور است.

قدردانی و تشکر

در این پژوهش از کمک مادر بزرگم (زهرا صنایع جعفری) و پدر بزرگم بهرمند بودم و از ایشان بابت وقتی که گذاشتند و مشاوره هایی که دادند ممنونم.

پیوست الف: کلمات تحلیل شده

شماره	لنگرودی	تلفظ	فارسی	سال ۶۰	حالا	گویش
1	آب تخت / اُتخت	ow takht	جایی که ظرف شسته	■		■
2	اُتو	atar	طنابی که برای خشک کردن لباس	■		
3	آبچین	apchin	پالستیک ، مَسْما		■	
4	آبخوری / اُخوری	ow khori	لیوان		■	■
5	اُجون	ajon	پدر بزرگ	■		■
6	آبلاکو	ablako	لاک پشت		■	
7	اُجی	ajey	مادر		■	
8	آسمان غرغر	asman ghor ghor	رعد و برق		■	■
9	اُچو	achar	کلید	■		
10	اوچاق / اوچاه	ow chah	چاه آب	■		
11	اُغوز	aghoz	گردو		■	
12	اُدش	adash	برادر بزرگ		■	■
13	اُغوز دار	aghozdar	درخت گیدو		■	
14	اُرا	ora	آنور ، آنجا		■	
15	اُغوز قاتوق	aghozdar	خورشت فسنجان	■		
16	اَللتیتی	alatiti	ماه	■		
17	اُربوکوه	arboko	گللبی		■	
18	اُربه	arbe	خیمالو جنگلی		■	
19	اَللوخ	alokh	نام پرنده		■	
20	اُمو	amo	ما		■	
21	اُربیه	ere biye	بیا اینجا		■	
22	اَسْتُن	aston	کفگیر		■	
23	اُو / اُو	ow	آب		■	■
24	اَشپول	ashpol	تخم ماهی سفید		■	
25	اُواجی	avaji	آبجی		■	
26	اشکل	ashkal	سلفه برنج		■	■
27	اَمَدَرَم	amaderam	دارم می آیم		■	■
28	اَمَدَرِه	amadere	دارد می آید		■	
29	اَمَدَری	amaderi	می آیی		■	■
30	اُمن	aman	آمدن		■	■
31	اُیره ایسا	ere isa	اینجا است		■	
32	اُمی شه	ami shi	مال ماست		■	
33	ایسای	I say	هستی ؟		■	
34	اُندی	andi	اینقدر		■	
35	ایسکَلَه	iskaley	کم		■	
36	اُنَبَس	andas	جفت جفت	■		
37	اوسو	oso	نوشابه	■		■
38	اُسی	owsi	همسر دوم ، هوو		■	
39	اُون شی	one shi	مال او		■	
40	اُوشو نِشه	oshone shi	مال آنهاست		■	
41	اَهَن دِ	ahande	آره دیگه ، زود ، یاال		■	
42	ایرا	ira	اینجا		■	■
43	ایتو	ito	این طوری ، اینجوری		■	■
44	ایسه	ise	هست		■	
45	بال	bal	دست		■	■
46	بَبدی	bardy	آورده		■	■
47	بَرجه	barje	بیرون ، بیرون از منزل	■		
48	بام سَر	bumesar	پشت بام		■	■
49	بِماسِه	bemase	ورم کرده		■	
50	بِبیج	bebij	سرخ کن		■	

51	بَوه زای	bare zay	نوزاد	■		
52	ببیشته	bebishte	سوخ شد		■	
53	بِیس	beys	بمان		■	
54	بَپوټه	bepute	پخت		■	■
55	بَسوټه	besute	سوخت		■	■
56	بِپیسِه	bepisse	پوسیده شده		■	■
57	بُشو	besho	بوو		■	■
58	بِتا شتم	betashtam	تواشیدم		■	■
59	بُشوی	bushoy	رفتگی		■	
60	بِتړکسه	betarkase	توک برداشتن ، منفجر شدن		■	■
61	بُتم	butam	گفتم		■	■
62	بَکته	bekate	لفتاد		■	
63	بِجیو	bejir	به پایین		■	
64	بَکلن	bekalan	ریختن		■	
65	بُخوس	bekhos	بخواب		■	■
66	بَل	bal	شعله آتش		■	
67	بِدر	bedar	نگهدار		■	■
68	بَللمیسو	balamisar	درد و بللت بخوره توی سوم		■	■
69	بَدِره	badare	سطل		■	
70	بَلته	balate	دروازه ی نوده ای ، درِ باغ		■	
71	بُو	bar	بیار	■		■
72	بَبار	barar	بیادر		■	■
73	بُلوش	bulush	یک نوع سلقه وحشی تمشک		■	
74	بَمام	bemam	آمدم		■	■
75	بَمای	bemay	آمدی		■	■
76	بَمُرد	bamurd	فوت شد		■	■
77	بیجامه	bijame	از پیژامه آمده ، شلوار راحتی		■	■
78	بِنش	benish	نشستن		■	■
79	بیج باد	bij bad	باد سرد		■	
80	بُوتم	boutam	گفتم		■	■
81	ویجه گیر	vije gir	دستگیره آشپزخانه		■	
82	بوته	boute	گفت		■	
83	بیو	bear	خاکسترو آتش	■		
84	بور	bur	بوته خار	■		
85	بیشیم	bashim	بویم		■	■
86	بوزی /بوزه	boozy	پاشنه پا		■	
87	بیلی	bily	اردک		■	
88	بی مِه وَرجه	biye mivarje	بیابیش من		■	■
89	بوشو اورا	busho ora	بوو آنجا		■	■
90	بیّه	biye	بیا		■	■
91	بوشوم	bushum	بووم - رفتم		■	■
92	بوک	book	قهو		■	
93	بوم	buma	آمد		■	
94	بُونه	bone	می شود		■	
95	بیجار	bijar	مزرعه ، شللی زار		■	
96	پ	pa	پا		■	■
97	پِلپلوس	paplos	سیگار	■		
98	پَس هکتِن	pas haketan	از حال رفتن	■		■
99	پَشْتُن	pashtun	پشه بند	■		
100	پال بونه	pala bane	ته دیگ		■	

101	پِلَلدِ کون	pala dakun	بونج بویز		
102	پیلته	pile te	بزرگ	■	
103	پامادور	pamador	گوجه فرنگی	■	■
104	پَله	palah	بونج	■	
105	پَچ لِیچِ قد	pach	آدم قد کوتاه	■	
106	پوس	pus	پوست	■	■
107	پِر	pear	پدر	■	■
108	پِراتین	paraytan	پیواز کردن	■	■
109	پِلولوکی	pilouki	بزرگ	■	
110	پُرد	purd	پل	■	
111	پیتار	pitar	مورچه	■	
112	پولک	polak	دکمه	■	
113	بِپِسه	beparese	پیویدن	■	■
114	پیت بازی	pit bazi	للك دولک	■	
115	پِرکه لِپِرگَنه	parkane	می لیزد	■	
116	پیتِه	pite	پارچه ی کهنه	■	
117	پیچه	piche	گوبه	■	
118	پَس	pas	کوتاه پست	■	■
119	پیچه زاک	piche zack	بچه گوبه	■	
120	پَسا	pasa	عقب	■	■
121	پیچه شال	piche shal	گوبه وحشی	■	
122	پَسا پَس	pasa pasah	عقب عقب	■	
123	پیچه کوتاه	piche kuteh	بچه گوبه	■	
124	پَسا کتن	pasakate	عقب افتاده	■	■
125	پیش هَکتِن	pish hakete	جلو افتادن	■	
126	پیلِه آقا	pile agha	پدر بزرگ	■	
127	پیلِه مار	pile mar	مادر بزرگ	■	
128	پیلِه پِر	pile pear	پدر بزرگ	■	
129	پینیک	pinek	وصله لباس	■	
130	تاس	tass	پیلله	■	
131	تلقچه پشت	taghche posht	پوده	■	■
132	تُر	tur	تبر	■	
133	تِرئه	tor ee	نوعی ظرف گلی که بر روی آن نان	■	
134	تلنبار	telenbar	جایگاه پیورش کیم ابریشم	■	
135	تَنکی	tana ki	تنها	■	■
136	تَنگوله	tangule	تلنگر	■	■
137	تَوادان	towdan	انداختن	■	
138	توت کله	tut kalah	باغ توت	■	
139	تور	tor	دیوانه	■	
140	تَوسنم	tarsanam	می تَوسَم	■	■
141	تورابو	tor abu	دیوانه شد	■	
142	تَوسَنه	tarsene	می تَوسد	■	■
143	توبر	tobre	توبوه ، جای غذای اسب	■	
144	تُرف	turf	تُوب	■	■
145	توک	tok	نوک	■	
146	تسک	task	تنگ	■	
147	توم بیجار	tum bijar	بذر بونج که در خزان به عمل	■	
148	تَسک دل	task del	نازک دل	■	
149	تشت	tasht	لگن	■	
150	تشک / تشکه	tashke	گبه	■	

151	تَل	tal	تلخ		■
152	تومون	tumon	شلوار		■
153	تومونابو	tamonabu	تمام شد		■
154	تومون لگه	tumon lage	پاچه شلوار	■	
155	تول	tul	گل لُلود		■
156	تونکه	tuneke	لباس زیو ، شورت		■
157	تونم	tuonam	می توانم		■
158	تی	ti	تو ، بیای تو		■
159	تی شی نی	tishini	مال تو		■
160	تی آمَرم	ti amram	با تو هستم		■
161	تی اِن	tien	قابلمه بزرگ	■	
162	تيله او	tile ow	آب گل لُلود	■	
163	تی تی	titi	شکوفه	■	
164	تيف	tif	تیغ		■
165	تیتِه بول / تیتیل	tite bol	سَنجَلَفک		■
166	تی ویسین	ti visin	بخاطو تو		■
167	جَادَکَتَه	ja dakete	جا لفتاده		■
168	جایی	jayi	تولت ، مستباح	■	
169	جعفی قورمه	jafari qhorme	قورمه سبزی	■	
170	جِقله	jaghala	بچه ، نوزاد	■	
171	جَلَف	jalf	عمیق		■
172	جَمَتی	jamati	دسته جمعی	■	
173	جورُف	goruf	جوراب	■	
174	جول	jool	لُپ ، گونه		■
175	جوسن	jow san	جویدن		■
176	جیو	jir	پایین		■
177	چاق	chagh	چاه آب		■
178	چارق	charugh	کفش	■	
179	چاشو	chashow	چادر شب		■
180	چایی پوشخلله	chayi pushkhale	تفله چایی		■
181	چَپَر	chapar	حصار ، دیوار حیاط در قدیم	■	
182	چوخ	charkh	دو چرخه		■
183	چرخه	charkhe	قَرقره		■
184	چَکَن	chakan	فک ، چونه		■
185	چَکون	cha kun	درست کن		■
186	چَندی	chandy	چقدر		■
187	چنه	chane	چانه		■
188	چو	chow	چوب	■	
189	چوپاره	chow pare	سینی بزرگ چوبی	■	
190	چوچار	chuchar	مارمولک / چوچاق سبزی معطر		■
191	چوچاکی	chucha ki	پستانک	■	
192	چودَرَم	chaw deram	درست می کنم		■
193	چودَم	chowdam	آماده کردم		■
194	چُوم / چُشَم	chom	چشم	■	
195	چیس خال	chiskhal	زیو ایوان یا پله	■	
196	چی سه	chi se	چی شده ؟ چیست ؟		■
197	چیکال	chikal	مقدار	■	
198	چیک سَوی	chik sari	نیم خیز	■	
199	چیگونئی	chiguni	چی می گی		■
200	خا	kha	باشه		■

201	خَنی	khani	می خواهی	■	■
202	خاخور	khakhur	خواهر	■	■
203	خوتِک	khoteke	اردک شکاری	■	
204	خاخورزا	khakor ze	خواهر زاده	■	■
205	خوته	khute	خوابیده	■	■
206	خود تِیاش	khod tarash	مداد تِیاش	■	■
207	خوج	khuj	گالبی جنگلی	■	
208	خاش	khash	استخوان	■	
209	خوجیو	khoojir	خوب	■	
210	خال	khal	شاخه درخت	■	
211	خالجین	khaljin	خاله جون	■	■
212	خفه بودی مَه	khafe budi ma	اعصابم را خورد کیدی	■	■
213	خندق	khandagh	جوب آب	■	■
214	خَنه	khane	می خواهد	■	■
215	لِلوچه	aluche	گوچه سبز	■	
216	خوندش	khondash	پِشواک، لیزش	■	
217	خونی	khu ni	میخوری ؟	■	■
218	صبر	sabr	عطسه	■	■
219	خوویر	khovir	گیج گاه	■	
220	خیک	khik	نگهدارنده پنیو	■	■
221	خیکی	khiki	چاق	■	■
222	جوال دوز	javal doz	سوزن لحاف دوزی	■	
223	دار	dar	درخت	■	
224	دَکته	dakate	شد	■	
225	دارِ /داز	daz	داس	■	■
226	دَکُون	dakun	بریز	■	
227	داشکه	dashke	فوغون	■	
228	دِموچ	damoj	لگد زدن	■	
229	دَمورده	damorde	غرق شد	■	
230	دَبَد	dabad	ببند	■	■
231	دَبِیشتن	dabishtan	سوخ کردن	■	
232	دَتر	datar	دختر	■	
233	دوخالنگ	dukhalang	چوب آب چاه	■	
234	دَشکسه	dashkase	گیو کید	■	
235	دو خُندم	du khundanm	صدا کیدم	■	■
236	دَخسه	dakhase	خیس کید	■	■
237	دخوسی بازی	dakhosey bazi	بازی قائم باشک	■	
238	دُشک	dushak	تُشک	■	■
239	دوخونده	dokhonde	صدا کیده	■	■
240	دُشو	doshow	شیره انگوره	■	
241	دوکُون	dakon	بپوش	■	
242	دوماسه	dumase	دیر کید	■	
243	دُز	duz	دزد	■	■
244	لابدون	labdun	تار عنکبوت	■	
245	دسمال	dasmal	روسوی	■	■
246	دیگون	dikun	مغازه	■	■
247	دیل دَبسه	dabasse	عاشق شده	■	■
248	دیم	dim	صورت	■	
249	راب	rab	حلزون بدون الک	■	
250	روپوش	ro posh	مانتو	■	■

251	رَب	rab	تلقچه	■		
252	ریگ	rig	ماسه		■	
253	ریکه	rike	پسِر		■	
254	رُخونه	row khone	رودخلنه		■	■
255	زاک	zack	بچه عفزند		■	
256	زاکون	zackun	بچه ها		■	
257	زال بونیکِی	zal bunike	راسو	■		
258	زلزله	zelzele	جیوجیویک		■	
259	زال کِیدن	zal kardan	توسیدن	■		
260	زبیل	zebil	زنبیل		■	■
261	زن غازی	zan ghazi	خواستگاری	■		
262	زنکه	zanake	خانمه		■	■
263	زرخ	zarkh	تلخ		■	
264	زردک	zardak	هویج	■		
265	ژینگله	zhighele	فریاد کشیدن	■		
266	ژندر	zhendere	پاره	■		
267	ژیویو	zhivir	فریاد	■		
268	سم بودن	sam budan	تقسیم کردن		■	■
269	سایه	saya	سایه است		■	■
270	سوبوشکه	suboshke	تخمه آفتابگردان		■	
271	سُخ جُول	surkhe jool	لپ گلی		■	
272	سَردِی	sardi	نودبان		■	
273	سَس	sas	بی نمک		■	
274	سگ کوتاه زاک	sakute zack	توله سگ	■		■
275	سَل	sal	استخو های کشاورزی	■		
276	سماپا لون	sama palon	آبکش		■	
277	سو	su	روشنایی	■		■
278	بُسوته	besute	سوختن		■	■
279	سُبوشکه	sobushke	تخمه آفتابگردان		■	
280	سوروف	sorof	علف هیز	■		
281	سوسکه	soske	سنجاق سر		■	
282	سیجیل	sijil	شناسنامه	■		
283	سیووویج	sirvavij	سیروبوشته ،نوعی غذا		■	
284	سیسه	sise	لته	■		
285	سیفتال بگشته	siftal beghesgte	زنبور		■	
286	سیفتال فک	siftal fak	لالنه زنبور	■		
287	بیلی	bily	اردک		■	
288	سیل بکن	silaa kun	چولک ماهی در آوردن		■	
289	سینه آو	sine aw	شنا کردن	■		
290	سوبوج	soboi	شپش	■		
291	شال	shal	شغال		■	
292	شب چیه	shab chare	تنقالت شبانه	■		
293	شَرف	sharf	شال گیدن		■	
294	مو شرفه	mo sharfe	پارچ آب	■		
295	شفت	shaft	جلف		■	
296	شکاف	shekaf	کمد	■		
297	شو بار زن	sho barar zan	جاری		■	■
298	شویر	sho pear	پدر شوهر		■	■
299	شویر	show par	خفاش		■	
300	شوخابور	shukhakhor	خواهر شوهر		■	■

301	شودَرَم	sho deram	دارم می رَم	■	
302	شودِرِی	shoderi	داری میوی ؟	■	
303	شوروم	shorom	مه	■	
304	شُکور	shukor	بونج ریو	■	
305	شوکوم	shokom	شکم	■	■
306	شکم پیس	shekampis	شکمو	■	
307	شوم بزن	shukhm beza	شخم بزن	■	■
308	شو	show	شب	■	■
309	شون	boshon	رفتند	■	
310	شوبیار	shobrar	بیادر شوهر	■	■
311	ننه	nane	مادر بزرگ	■	■
312	شی می شی	shimishi	مال شما	■	■
313	عذِلاکو	azablako	دختِوِ مجید	■	
314	عبوس تماشا	aros tamasha	دیدن عبوس	■	■
315	عَلو	alo	به شدت گرما گفته می شود	■	
316	عم زن	amzen	زن عمو	■	■
317	عَینک	aynak	عینک	■	■
318	فتِوکسه	fatarkase	حمله کرد	■	
319	فَدی	fadi	بنداز	■	
320	فِرِه	fere	جوجه تیغی	■	
321	فلوق	fologh	تکه	■	
322	فَک نزن	fak nazan	ناله نکن	■	■
323	فیلی	fili	بناق دهان	■	
324	فَک فیس	fake fis	قیلفه گرفتن	■	
325	فیچین	fichin	جمع کردن	■	
326	فُکون	fukon	ریختن	■	
327	قابدون که	ghabdon ke	آفتلبه مسی	■	
328	قل نَهر	ghale nahar	صبحانه	■	
329	قاتوق	ghatugh	خورشت	■	
330	قندِپیت	ghandpit	شکلات	■	
331	قاردون	ghardon	مقوا	■	
332	قُوبِه	ghube	کُت	■	
333	قزقون	ghazghon	دیگ مسی	■	
334	قونلقه	ghunagh	نوزاد	■	
335	قیام بگو	ghiam bego	بلند حوف بزن	■	
336	قیش	gheysh	کمبند	■	
337	کَشَبون	kashbon	زیر بغل	■	
338	کاکیج	kakej	سبزی شاهی	■	
339	کَش پیِرِن	kash piran	ژاکت	■	■
340	کَبار	kabar	تبه	■	
341	کَتِرِو	katare	کفگیو	■	
342	کَشکَرِو	kashkare	زاغ	■	
343	کَشه	kashe	آغوش	■	
344	کَتَن	katan	لِفَتادن	■	
345	کَل	kachal	کچل	■	
346	کَتَل	katal	چهارپایه	■	
347	کَتَل کینه	katal kine	صندلی چوبی	■	
348	کَالکَت	kulakat	چوب ، چُماق	■	
349	کَتَلِه	katale	دمپایی چوبی	■	
350	کَتِه دَرِه	kate dare	داره میفته	■	

351	کَلکَلِپِیس	kolkapis	نوعی پرنده	■		
352	کَتیر	katir	لب	■		
353	کَلو شَکَن	koloshkan	موغی مادر که روی تخم می نشیند		■	
354	کَلَه	kale	آتش / اجاق گاز / محل پخت غذا	■		
355	کَرک	kark	موغ		■	
356	کُنوس	konos	ازگیل		■	
357	کَندُوج	kondoij	لنبار بونج		■	
358	کورا	kora	کجا		■	■
359	کورا ایسای	kora isay	کجا هستی ؟		■	■
360	کوبیدم	kor bidej	کجا دیدم ؟		■	■
361	کوروم	korom	نوعی مار	■		
362	کور شودری	ko shoderi	کجا میبی ؟		■	
363	کول	kol	شلنه ، کتف		■	
364	کول	kola	تپه های کوچک خاکی میان	■		
365	کوشتای	koshtay	کوچک		■	
366	کوله بیج	kole bij	ماهیتابه		■	
367	کوله بیج نون	kole bij non	نون تلبه ای		■	
368	کولو	kolo	بچه گاو		■	
369	کولوش	kolosh	گاه		■	
370	چونه	chow ne	چانه		■	■
371	کیجاق	kijagh	تلقچه	■		
372	کیشخال	kishkhal	جارویی که با شاخه های درخت		■	
373	کیمه	kime	کلبه	■		
374	کیند کونی	kin dakoney	بادمجان شکم پُر		■	■
375	کین سوکنی	kin sokoney	کوم شب تاب		■	
376	گاجمه	gajme	گاو آهن		■	
377	گاچه	gache	طوبله		■	
378	گاز	gaz	دندان		■	
379	گاز بَکته	gaz bakete	کسی که دنداناش افتاده		■	
380	گالوش	galesh	کفش پالستیکی	■		
381	گالی	gali	گیاه حصیر بلفی	■		
382	گرباز	garbaz	بیل		■	
383	گِرَزنَه	garzane	گیاه گَرنَه		■	■
384	گِرَزه	garze	موش	■		
385	گِرَک	gareg	زیقابلمه ای		■	
386	گمچ	gamaj	ظروف سفالی		■	
387	گمیش	gow mish	گاو میش		■	■
388	گو	gow	گاو		■	■
389	گودوج	godoj	زن بیل بلفی		■	
390	گورُش	gorosh	آروغ زدن		■	
391	گور شابو	gorsh abo	سوخته شده		■	
392	گو کَلَه	gow kale	کله خواب		■	■
393	گوله	golah	کوزه		■	
394	گوما بو	gomabo	گم شده		■	■
395	گو مَگس	gow magas	مگس بزرگ		■	■
396	گوَنَه	gone	حرف می زند		■	■
397	گونیم	gonim	می گوئیم		■	■
398	لابدون	labdon	تار عنکبوت		■	
399	لفند	la fand	طناب		■	
400	لاکو	lako	دختر		■	

401	لالابو	lalabo	ساکت شو			
402	لَچک	lachik	روسوی	■		
403	لَس	las	کسی که دیو آماده می شود		■	
404	لَگ	lag	پا		■	
405	لَل	lale	شیشه چواغ		■	
406	لنگوله	langule	لَفْتابه	■		
407	لوچی	luchi	چشم غره / پشت چشم نازک کردن		■	
408	لُوکنه	low kone	پارس می کند	■		
409	لُولَین گوله	lole in gole	لَفْتابه	■		
410	مار	mar	مادر		■	■
411	مار میلوم	mar milom	هنارپا	■		
412	ماشه	mashe	انبوی که برای جابجایی زغال		■	
413	ماوانه	ma vane	دلَم می خواهد		■	
414	ماهَدی	ma hadi	به من بده		■	
415	مَچه	mache	لب و دهان		■	
416	مرداک	mardak	مَرد ، شوهر		■	■
417	مرغونه	marghone	تخم مرغ		■	■
418	مرغونه دَشکن	marghone dashkan	تخم مرغ درست کردن		■	■
419	مُشتک	moshtak	چوب سیگار مقیاض		■	
420	مکابیج	makabij	بلال		■	
421	مُلاخونه	molakhune	مکتب خانه	■		■
422	مَلیجه	malije	گنجشک		■	
423	موچی	muchi	بوس / روبوسی		■	
424	موجومع	mojama	سینی بزرگ	■		
425	موشورفه	moshorfe	کوزه مسی که در قدیم استفاده	■		
426	فکه مو	fake mo	موهای بهم ریخته		■	
427	مهمان درون	mehmon daron	اتاق مهمان	■		■
428	میجیک / میژیک	mijik	مژه / پلک زدن		■	
429	میرس	mirs	مس	■		
430	میکال	mikal	قالب ماهیگیری		■	
431	میلوم	milom	مار		■	
432	می ویسین	mi visin	بوی من		■	
433	ناسوس	nasos	تلمبه	■		
434	نار گودو	nar gerdo	فسنجان		■	
435	نان قلاچ	nane ghalaj	نان بوبوی		■	
436	نفت جیلد	naft jir	فودی که سیاه چهره باشد		■	
437	نقل	naghl	قصه	■		■
438	نم	nom	اسم	■		■
439	نمکار	nam kar	ظرف گلی مخصوص ساییدن		■	
440	نودمال / نودمبار	nodubar	قایق	■		
441	نوغون	noghon	کوم ابریشم		■	
442	نون چو	non chu	وَرَدنه		■	
443	نیش دَبوس	nish e dabas	نخند		■	■
444	وا بدی	va bedy	ول کن / بیخیال شو		■	
445	وا خوب	va khub	آگاه		■	
446	وارش	varesh	باران	■		
447	واز	vaz	پیش پیریدن		■	
448	وازُبُکن	vaz bukon	پیو		■	
449	واش	vash	علف		■	
450	والور	valor	چباغ خوراک پیزی	■		

451	والیسی	valisey	آب نبات چوبی	■	■
452	وامَنسن	vamonesan	درمانده	■	
453	وانَشَه	vanisha	نهال	■	
454	وَگیوسَن	vageresan	بوگشتن	■	
455	وَلَکَن	velakon	ول کن / بیخیال شو	■	■
456	وَلَگ	valg	بورگ	■	■
457	ویر	vir	پیشانی	■	
458	ویویس	viris	بلند شو	■	
459	ویگیو	vigir	بیدار	■	■
460	وَر	var	کنار	■	
461	وَرَد کنن	vardakenan	ور لفتادن	■	■
462	وَر جِه	varje	پیش ما	■	
463	وَر جِهَنی	varje nie	کنار نیست	■	
464	وَر زَه	varzah	گوساله نو	■	■
465	وروره	ververe	زنبیل بزرگ	■	
466	وَكِیْتَم	vaketam	خسته شدم	■	
467	وگرسه	vagarsa	بورگشت	■	■
468	وموج	vemoj	جست و جو کردن	■	
469	ونگ	vang	گوبه	■	
470	وریس	varis	نوعی طناب که از کاه ساخته شده	■	
471	وینجه	vinje	سَقَز / نوعی آدامس	■	
472	هاج هاجی	hajhajey	پوستو	■	
473	هالوچین	haluchin	تاب	■	
474	هَچِی	hachi	الکی	■	■
475	هَدِی	hadi	بده	■	■
476	هَلَنگ زدن	haleng zadan	زیسپایی زدن	■	
477	هَنده	hande	دوباره	■	
478	هَنِم	hanam	می آیم	■	
479	هَنِی	hani	می آیی	■	
480	هَیْتَم	haytam	گرفتم	■	
481	هیسکاله	hiskale	یک ذره	■	
482	هیل	hil	گشنیز	■	
483	هیمه	hime	هیزم	■	
484	یال بَند	yalband	رنگین کمان	■	
485	یْتِه	yete	یک دانه	■	■